

MÜZİK EĞİTİMİ EKSENİNDE “SANAT EĞİTİMİ AKIMI”NI YENİDEN CANLANDIRMAK

Cahit AKSU*

ÖZET

Çağdaş Eğitim Akımları'ndan “Sanat Eğitimi Akımı”, 19. Yüzyıl modernleşmesinin insanı tek yanlı olarak ele almasına tepki olarak doğmuş ve sadece güzel sanatlar eğitimi desteklemek amacıyla değil, ayrıca güzel sanatların ruhandan hareket ederek, tüm eğitimin yenileştirilmesine hizmet etme amacıyla da taşımıştır. Bu akımın müzik eğitimi dersine dönük etkileri; Tek yanlı keman ve piyano derslerine karşı, yaratıcı müzik dersi, şarkı ve türkülerin önem kazanması, böylece müzikle uğraşmanın aktif olan her şeklinin ön plana geçirilmesi, müzikle jimnastiğin birleştirilmesi yoluyla, idmanın, bir vücut sağlığı ve disiplin dersi darlığından kurtarılarak beden eğitiminde biçimlendirici unsur, yani estetik bir unsur haline getirilmesi ve bu amaçla da oyun ve dansa geniş yer verilmesi şeklinde kendisini göstermiştir.

Sanat eğitimi akımının gelişimini ve güçlenmesini 1900-1933 yılları arasında sağladığını düşünürsek, Özel Müzik Öğretim Yöntemleri olarak kullandığımız Kodaly pedagojisinin 1925 yılında, Dalcroze Pedagojisinin 1926 yılında ve daha sonra Orff 1950-1954 te ve Suzuki 1974 de tanıtılmış olmasının tesadüf olamayacağını görürüz.

19. Yüzyılın son çeyreğinde şekillenerek 20. Yüzyıla damgasını vuran ‘Sanat Eğitimi Akımı’nın bir çeşitlemesi de “21. Yüzyıl Bilgi Çağı” için gerekmektedir. Tıpkı 19. Yüzyıl modernleşmesinin olumsuz sonuçlarına tepki olarak doğan sanat eğitimi akımında olduğu gibi, 21. Yüzyılın katı “Bireyci-Benlikçi” yaklaşımı da insanın duygusal ve estetik gelişimini ihmal etmiştir.

TO REVIVE “ART EDUCATION MOVEMENT” WITHIN THE FRAME OF MUSIC EDUCATION

Abstract

Among the Modern Education Movements, “Art Education Movement” emerged as a reaction against the fact that 19th Century Modernism was unilaterally handling human being, and it aimed not only to support fine arts but also aimed to serve renewal of all education by taking inspiration from the soul of fine arts. Effects of this movement on music education course: It showed itself in the following forms: As an opposition to unilateral violin and piano courses, creative music course, songs and folk songs gained importance and thus any active forms of handling with music came to the forefront; being freed from the narrow understanding that it was a course of body health and discipline, exercise was turned into a shaping, in other words, an aesthetic element in physical training by the way of uniting music and gymnastics, and to that end, stage play and dance gained a wide coverage.

Taking into consideration the fact that development and strengthening of art education movement were between the years 1900 – 1933, we see the fact that following events cannot be coincidence at all: Kodaly pedagogy which we used as a Specific Method of Music Education was introduced in 1925, Dalcroze Pedagogy was introduced in 1926, and then Orff was introduced between years 1950 – 1952, and Suzuki was introduced in 1974.

A variant of “Art Education Movement”, which was shaped in the last quarter of 19th century and leaving its mark on 20th century, is necessary for “21st The Century Knowledge Age”. Just the same way it happened in art education movement which was emerged as a reaction to the negative effects of 19th century modernization, Merciless “Individualist – Egoist” approach of 21st Century ignored emotional and aesthetic development of the human being.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Sanat Eğitimi Akımı, Müzik Eğitimi

Key words: Art Education, Art Education Movement, Music Education

*Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Erzurum, e-posta: caksu@atauni.edu.tr

Giriş

19. yüzyıl modernleşmesinin insanı tek yönlü ele alması ve onun duygusal ve estetik yönünü ihmal etmesi, eğitimde reformcu hareketleri tetiklemiş ve çağdaş eğitim akımlarından “Sanat Eğitimi Akımı”nı doğurmuştur.

Reformcu eğitim hareketleriyle ilgili temel çalışmalar, 1900-1933 yılları arasında yürütülmüş ve bu çalışmaların başlangıç yeri Almanya olmuştur. Reformcu eğitim hareketlerinden Sanat Eğitimi Hareketi’nin başlıca temsilcileri Julius Langbehn (1851-1907) ve Alfred Lichtwark (1852-1914) tır.¹

20.Yüzyılın hemen başlarında yer alan dört uluslararası sanat eğitimi kongresi (1900 Paris, 1904 Bern, 1908 Londra ve 1912 Dresden), tümel bir sanat eğitimi ve sanat eğitimbilimi hareketinin öncü olaylarıdır ve genel eğitim sistemleri içinde bir reform olarak anlaşılmalıdır. Bu genel eğitim reformunun “Kültürel Çöküş ve İnsanın Kendine Yabancılaşması” olgusuna karşı bir önlemler hareketi olduğunu ve bu kapsam içinde en başta; güzel sanatlar, edebiyat, yaratıcı etkinlikler ile estetik zevkin eğitimine gerekli önemin verilmesine ve tüm bu dalların, eğitim ve öğretimin öz alanı haline gelmesine yönelindiğini görmekteyiz.²

Sanat Eğitimi Akımı; çağdaş eğitim reformlarını güçlü bir biçimde etkilemiştir. Bu akımın amacı yalnızca güzel sanatlar eğitimini desteklemek değil, ayrıca da güzel sanatların ruhundan hareket ederek, tüm eğitimin yenileştirilmesine hizmet etmektir. Geniş anlamda ‘Sanat Eğitimi Akımı’ ile 19. Yüzyılın son çeyreğinde kültür çöküşüne ve insanın kendine yabancılaşmasına karşı koymak için, eğitimde, güzel sanatlar yoluyla genel bir reform yapmak yönünde girişilen çabalar ifade edilir.³

19. yüzyılda entelektüelleştirme ve bilimselleştirme konusundaki çabalar hayatın tümünü kapsıyordu. Eğitimin ağırlık merkezi bilgide, tek yanlı akılcılıkta aranıyordu. Kültür tenkitçilerine göre, işte böyle bir ortamda duygu, duyarlılık, hayal gücü, karakter ve beden eğitimi ihmal edilmişti. Nietzsche’nin deyişiyle “Ayaklı Ansiklopediler” ortaya çıkmıştı. Hatta Richter ise “Ders Görmüş Barbarlar” kavramını yerleştirmişti.⁴

Sanat Eğitimi Akımı’nın Müzik Dersi ve Müzik Öğretim Yöntemlerine Etkisi

Sanat Eğitimi Akımı’nın bir bütün olarak okul üzerindeki etkilerinin yanı sıra, tarih, din, yurt bilgisi, kültür tarihi, edebiyat, resim, müzik ve beden eğitimi gibi belirli dersler üzerindeki etkileri söz konusu olmuştur. Bu etkiler “derslerin bir sanat seviyesine çıkarılmış olması, öğretmenden bir sanatkar şahsiyet beklenmesi, öğretmen eğitiminde güzel sanatlara önem verilmiş olması, çocukların yaşantılarına önem vermeye başlanması ve onların rahat bir öğrenme ortamına kavuşmaları için okullarda tören ve bayramlara önem vermeye başlanması”⁵ şeklinde özetlenebilirken, müzik eğitimine dönük derslerle ilgili etkileri hakkında da şunlar söylenebilir.

“Tek yanlı keman ve piyano derslerine karşı, yaratıcı müzik dersi, şarkı ve türküler önem kazandı. Böylece müzikle uğraşmanın aktif olan her şekli ön plana geçirildi.”

“Müzikle jimnastiğin birleştirilmesi yoluyla, idmanın, bir vücut sağlığı ve disiplin dersi darlığından kurtarılarak beden eğitiminde biçimlendirici unsur yani estetik bir unsur haline getirilmesine çalışıldı. Bu amaçla da oyun ve dansa geniş yer verildi”⁶

¹ Kınca, R. Y. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Erzurum: Kişisel Yayın, s. 17

² San, İ. (1999). “Sanatlar Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Dergiler Veritabanı, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/135/929.pdf>. Erişim Tarihi: 15.01.2013

³ Aytaç, K. (2006). *Çağdaş Eğitim Akımları*-(Yabancı Ülkelerde), Ankara: Mevsimsiz Yayınları, s.17

⁴ Aytaç, K. (2006). *Çağdaş Eğitim Akımları*-(Yabancı Ülkelerde), Ankara: Mevsimsiz Yayınları, s.19

⁵ Kınca, R. Y. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Erzurum: Kişisel Yayın, s.177

⁶ Aytaç, K. (2006). *Çağdaş Eğitim Akımları*-(Yabancı Ülkelerde), Ankara: Mevsimsiz Yayınları, s.19-20

Yukarıda, sanat eğitimi akımının müzik dersleri üzerinde oynadığı fonksiyonu, akımın oluştuğu ve güçlendiği 1900-1933 yılları arasındaki dönemi de göz önünde bulundurarak özellikle günümüzde Özel Müzik Öğretim Yöntemleri olarak kullandığımız yeni ve çağdaş yöntemler ekseninde analiz edebiliriz. Şöyle ki;

1. Her şeyden önce tek yanlı kaman ve piyano derslerine karşı, şarkıların, türkülerin ve müziğin her tür ve boyutuyla daha aktif olarak hayata geçirilme anlayışının ön plana çıkmasının izlerini, Özel Müzik Öğretim Yöntemlerinden biri olarak kullandığımız Kodaly yönteminin doğmasında bulabiliriz.

20. Yüzyılın en önemli eğitimcilerinden olan Macar Zoltan Kodaly (1865-1967); “Çocuklar halk türküleri ve halk dansları gibi kendi dil ve kültürlerinin ürünleri ile tanıştırılmalıdır”,⁷ “Müziksiz sağlıklı bir ruhsal yaşam düşünülemez”, “Müziksiz tam kişi yoktur”, “Müzik dinleyicisi ve izleyicisi yetiştirmek bir toplum yetiştirmektir”, “Her ulus özellikle öğretime elverişli pek çok halk şarkısına sahiptir”, “Oda müziği yapmadan ve koroda söylemeden, hiç kimse iyi müzisyen olamaz.”⁸ şeklindeki görüşlerine dayanan pedagojisini, 1925 yılında temellendirdi ve yavaş yavaş hayata geçirdi.

Bu zaman diliminin, aslında Sanat Eğitimi Akımı'nın serpilip geliştiği dönemle çakışması ilgi çekicidir.

2. Aynı şekilde Sanat Eğitimi Akımı kapsamında müzikle jimnastiğin birleştirilmesi ve oyunla dansa daha geniş olarak yer verilmesi; Dalcroze Yöntemi olarak literatüre geçen özel müzik öğretim yönteminin temellerinin, bu akımı takiben atıldığını göstermektedir. İsviçreli müzik eğitimci Emile Jacques Dalcroze (1865-1959), Müzik-Ritm-Oyun-Dans temelli ve Müzik-Ritmik Jimnastik eksenli pedagojisini 1926 yılında tanıtmıştır. Ona göre kendi yöntemi; ritm duygusunu sağlamaştırdığı gibi, karakter, kararlılık, kendine güven duygusunu da geliştirmektedir.⁹

Diğerleri; daha sonra (Orff 1950-1954 te ve Suzuki 1974 de) sistemlerini tanıtmışlardır.

Görüldüğü gibi; günümüz müzik eğitimi uygulamalarına dayanak olan yöntemlerin önemli bir bölümü, 20. Yüzyılın ilk çeyreğindeki sanat eğitimi akımından ivmelenmiştir.

Bu gelişmelere ülkemiz açısından bakıldığında da müzik eğitimi ile ilgili ilk kararları Milli Eğitim Şuralarından takip edebilmekteyiz. Gündoğdu (2006); Milli Eğitim Şuralarında müzik eğitiminin hiçbir zaman ana gündem maddesi olmadığını, ancak 1939 da gerçekleştirilen ilk milli eğitim şurasından günümüze kadar zaman zaman şuralarda müzik eğitiminin organize edilmesine dönük bazı içeriklere rastlandığı ve bazı kararlara varıldığını belirtmektedir. Gündoğdu çalışmasında; ilk şuralarda müzik eğitimi derslerinin eğitim programları boyutuyla ele alındığını ve 9. Şuradan itibaren müzik dersi için gerekli sınıf ortamı, gerekli araç-gereç, müzik ders saati, dersin ölçme-değerlendirme kriterleri ve müzik eğitiminin kalitesinin insan yaşamındaki etkilerinden dolayı müzik eğitime erken yaşlarda başlamanın önemi gibi konulara yer verildiğini tespit etmiştir.¹⁰

Ülkemizde 1960' lı yıllardan itibaren hızlandırılan program geliştirme çalışmaları ekseninde çağdaş anlamda ilk müzik eğitimi programının Konu-Hedef temelli 1994 tarihli

⁷ www.msxlsbs.org. Kodaly Yöntemi, Erişim:27.09.2010

⁸ Gültek, B. (2007). Zoltan Kodaly ve Kodaly Yöntemi, (Çev: Buğra Gültek), [Elektronik Sürüm], www.muzikegitimcileri.net. 30 Ekim 2007

⁹ Erdal, G. (2005). “Müzik Öğretim Yöntemlerinden Dalcroze Metodu ve Kullanımı”, (Bildiri), Erciyes Üniversitesi GSF Müzik Sempozyumu Bildirisi, Kayseri 14-16 Nisan 2005.

¹⁰ Gündoğdu, Ö. (2006). “Cumhuriyetten Günümüze Milli Eğitim Şuraları ve Müzik Eğitime Yansımaları” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniv. Eğitim Bilimleri Ens. Güzel Sanatlar Eğitimi ABD, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara, s. 93-94

İlköğretim Müzik Programı olduğunu söyleyebiliriz. Daha sonra 2006 tarihli Yapısalcı, Etkinlik-Kazanım temelli İlköğretim Müzik Programı da günümüzün çağdaş program geliştirme ilkelerini temele alan daha gelişkin bir program olma özelliğindedir. Fakat programın kapsadığı etkinlikler, etkinlik ağırlıklı ortam ve donatılar, öğrencilerin önceki yaşantıları, çoklu zeka, sosyal çevrede öğrenme v.d. unsurlar açısından programın uygulanmasında mevcut olan sorunların müzik eğitiminde de aynen yaşandığı düşünülürse, eğitim sistemimizin sorunlarını programdan çok, eğitim uygulamalarında aramak daha gerçekçi olacaktır. Yapılandırmacı programla ilgili Baş; “...esasında sınıftaki öğretimin tekdüze ve sınav merkezli bir anlayışı ortaya çıkardığı, farklı öğrenme yollarına sahip olan öğrencilerin ise büyük oranda dikkate alınmadığı görülmektedir. Program=sınav gibi bir anlayış ortaya çıkmıştır ki bu, programı ezberci bir anlayışa doğru götürebilir. Zaten, merkezi sınavlarda başarılı olmak isteyen öğrencilerin yorum yapmaktan, eleştirmekten, yazı yazmaktan, sorgulamaktan ve okumaktan çok büyük oranda mahrum oldukları, tek işlerinin sınavlarda çıkacak olan derslerin testlerini çözmek olduğu söylenebilir. Nitekim okullarda Seviye Belirleme Sınavlarının oluşturmuş olduğu ciddi [olumsuz] etki öğrencileri, hatta öğretmenleri ve yöneticileri bazı dersleri (resim, müzik, teknoloji tasarımı, beden eğitimi, vb.) görmezden gelmelerine sebep olmuştur” demektedir.¹¹ Aksu; okullarda yaptığı çalışmasında özellikle dönem sonunu kapsayan son test uygulamasında, öğrencilerin müzik ders saatlerinde O.K.S. ve L.G.S gibi sınavlara hazırlandıklarını ve sanat ağırlıklı derslerle birlikte müzik derslerinin de başka amaçlar için kullanıldığını tespit etmiştir.¹² Eğitim programlarının uygulanma koşullarının, programı nasıl etkilediği ile ilgili durumun, başka bilimsel çalışmalarla ayrıca tespit edilmesi gerekmektedir.

Konu ile ilgisi bakımından genel bir bakışla; eğitim sistemimiz içerisindeki müzik eğitimi derslerinin, batıda olduğu gibi, Sanat Eğitimi Akımıyla şekillenen uygulamalardan, mevcut olanaklar dahilinde etkilendiğini söyleyebiliriz. Bu kapsamda; müzik dersleri içerisinde çok çeşitli müzik türleri, çeşitli çalgıların eğitimi, çeşitli müzik öğretim yöntemleri vb. gibi uygulamaların mümkün olduğunca kapsandığını da görebilmekteyiz.

Ancak; ülkemizde müzik eğitimi, hiçbir zaman karar alma durumundaki birimlerin önceliğinde olamamış, eğitim sistemi ile ilgili düzenleme çalışmalarının en son sıralarında ve en geç zamanlamalarında yer almış, baskı gruplarının ve sivil toplum örgütlerinin gündemlerinde de yeterince yer bulamamıştır. Kısaca müzik eğitimi ile tasarlanan pek çok kazanım çok çeşitli sebeplerden dolayı hiçbir zaman tam olarak gerçekleştirilememiştir.

Tartışma ve Sonuç

19. Yüzyılın son çeyreğinde şekillenerek 20. Yüzyıla damgasını vuran ‘Sanat Eğitimi Akımı’nın bir çeşitlemesi de “21. Yüzyıl Bilgi Çağı” için gerekmektedir.

Anneler- babalar, eğitimciler, idareciler, yöneticiler, entelektüeller, kanaat önderleri olarak, varlığımızın ve geleceğimizin en önemli anlamlarını yüklediğimiz çocuklarımızın bilgili ve iyi eğitilmiş olduklarını farz edelim...

Ancak yine aynı çocuklarımız içe kapanık, bireyci, bencil, sürekli tüketen, teknoloji ve bilgisayar bağımlısı, paylaşmayı, üretmeyi ve birlikte çalışmayı bilmeyen, belli bir amaç ve ülkü için mücadele etmektен habersiz, vicdanı ve acımayı unutmuş, duygusuz ve soğuk,

¹¹ Baş, G.(2011). Türkiye’de Eğitim Programlarında Yapılandırmacılık: Dün, Bugün, Yarın, Eğitim Dergisi. Sayı: 32, Ekim 2011, (Elektronik Sürüm), <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/-egitim-programlarinda-yapilandirmacilik.html>, Erişim Tarihi:30.12.2012

¹² Aksu, C. (2007). İlköğretim 8. Sınıf Müzik Programının Hedeflerine Ulaşma Düzeyinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, s.68

kısaca yukarıda da değinildiği gibi; Nietche'nin deyimi ile "ayaklı kütüphaneler" ve Richter'in deyimi ile de "ders görmüş barbarlar" olsunlar...

Ve bizler, büyükler, bir araya gelip, yaşadığımız deneyim ve tecrübelerimize dayalı analizlerimizle bu durumun sağlıklı olmadığı ve bu sorun için bazı çözümler üretmemiz gerektiği yönünde kararlar alalım...

Böyle bir sorunun çözümü için önerilen fikirler arasında kendine yer bulanlardan en önemlisi, acaba hangisi olabilirdi...

Çözüm önerilerimizin odağındaki en etkili disiplin, sanat ve sanat eğitimi olacaktır. Çünkü çocuklarımız için yukarıda sıralanan olumsuz sıfatların ortadan kaldırılmasında en geçerli eğitim disiplinlerinin başında sanat eğitimi gelir.

Sanat insan doğasının bir gereğidir. Toplumsal yaşamın en önemli boyut ve unsurlarından biridir. İnsan olmanın gereği, varlığının bir ifadesidir.¹³

Sanat eğitimi ile girilen çabanın özünde, toplumun en küçük üyesi olarak düşünebileceğimiz insanın (çocuğun-gencin) gerçekten uygar bir kişi olması ve buradan da uygar bir toplum oluşturma amacı yatar.¹⁴

Sanat Eğitimi insanlarda duyarlılık sınırlarını zorlar, o sınırın daha da genişlemesini olanaklı kılar. Bu yolla insan kendini bir kez de bu yönü ile tanıma olanağı bulur ve 'Kişi' olma, olabilme yolunda daha bilinçler ilerler.¹⁵

San; 'Sanatlar Eğitimi' isimli çalışmada; Sanat Yolu İle Eğitim (Duygusal) ve Sanat İçin Eğitim (Ussal) şeklinde iki ana sanat eğitimi akımından söz edilebileceğini, bu iki yaklaşımın birbirlerine karşıt olmadığını, yapılması gerekenin endüstrileşen, teknolojisi ile sürekli gelişen ve ister istemez ussal bir çağ olan günümüzü yadsımamak, çağın verilerini kabul etmek, ama bunun uzantısı olan tek yanlı bir eğitime, öğrencileri yalnızca fen ve doğa bilimleri ve teknik bilgilerle donatarak birer yarış atı veya robot yetiştirilmesine, sanat ve estetik eğitimin olanaklarını seferber ederek karşı çıkmak; gene akılcı yoldan, bilimsel temellere oturarak bu tek yanlı eğitim-öğretimin yol açtığı ve açacağı kayıpları önlemeye çalışmak gerektiğini belirtir.¹⁶

Sanat ve Sanat Eğitimi ile ilgili yukarıdaki görüşler elbette çoğaltılabilir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken en önemli unsur, eğitim- öğretim faaliyetlerinin en genelinde duran, 'sağlıklı, mutlu bireyler ve toplum oluşturabilme hedefi'ne ulaşmak için en elverişli disiplinlerin başında adeta gözümüze batarcasına sanat eğitiminin duruyor olduğunun farkına varabilme dikkatini gösterebilmemizdir.

Özel alanımız olması sebebi ile ve arzu ettiğimiz sağlıklı birey ve sağlıklı toplum yapısı için, Sanat Eğitimi içinde Müzik Eğitiminin de ne derece önemli fonksiyonlar oynadığını biliyoruz.

Müziği; bireyi ve toplumu besleyen başlıca yaşam ve kültür damarlarından biri olarak kabul ettiğimizde, Müzik Eğitimi de bu damarı açan, büyüten, genişleten, işleten ve geliştiren bir süreç¹⁷ olarak görebiliriz.

Biz müzik eğitimcileri yıllardan beri müziğin birleştirici, kaynaştırıcı, hissettirici, motive edici, kolaylaştırıcı, iyileştirici, besleyici, geliştirici özelliklerine atıflar yapan pek çok çalışma

¹³ Artut, K. (2001). *Sanat Eğitimi- Kavramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık, s. 89

¹⁴ Türkođan, G. (1984). *Sanat Eğitimi Yöntemleri, Resim- İş Öğretimi*, (Akt. Artut, 2001), Ankara: Kadioğlu Matbaası, s. 89

¹⁵ Erinç, M. S. (1988). *Sanat Psikolojisine Giriş*, (Akt. Artut, 2001), Ankara: Aytaç Yayınları, s. 90

¹⁶ San, İ. (1999). "Sanatlar Eğitimi", Ankara Üniversitesi Dergiler Veritabanı, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/135/929.pdf>. Erişim Tarihi: 15.01.2013

¹⁷ Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi- Temel Kavramlar İlkeler Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*, Ankara: Evrensel Müzikeyi, s. 7

yaptık. Ancak bunların uygulamaya dönük olumlu sonuçlarını yeterince oluşturamadık. İşte genelde sanat ve özelimizde müzik eğitimi, yaşamakta olduğumuz ve ilerde belki de daha da yoğunlaşacak olan yukarıdaki sorunsalın çözümünde en temel çıkış noktalarımızdan biri olabilir.

Bu konudaki uzlaşılarımız, sanat eğitimi, yüzyılımızın yükselen değeri haline getirebilir.

Tıpkı 19. Yüzyıl modernleşmesinin olumsuz sonuçlarına tepki olarak doğan sanat eğitimi akımında olduğu gibi, 21. Yüzyılın katı “Bireyci-Benlikçi” yaklaşımı da insanın duygusal ve estetik gelişimini ihmal etmiştir.

Bu durumdan çıkarılacak kabullenişlerimiz sonucu, önümüzdeki süreçte sanat eğitimine büyük işler düşebilir.

Bilgi çağını yaşamak, birilerinin ürettiği bilgiyi sürekli tüketmek değil, bu bilgi birikimine birey ya da ulus olarak bizlerin de belli katkıları sağlaması demektir. Bir başka açıdan bakıldığında da teknolojiye kolay ulaşıyor olmamız ve onu rahatlıkla kullanıyor olmamız bilgi çağını yaşadığımız anlamına gelmemektedir. Yapılan araştırmalar bilgisayar teknolojisini kullanan insanlarımızın %80’inin mouse’u kullandığını ve ancak %20’sinin klavyeyi kullandığını göstermektedir.¹⁸ Bu dağılımda mouse tüketimi, klavye de üretimi temsil etmektedir. Bu durum şüphesiz ülkemiz genelinde bilgi çağını anlama ve yaşama anlamında olumsuz bir süreci yaşadığımızı göstermektedir.

Sürekli tüketici konumunda bulunma olgusunu çocuklarımız açısından ele aldığımızda, durumu tersine çevirmek için eğitime yüklediğimiz görevler de daha hayati olmak durumundadır. Sürekli tüketici olma durumunun yozlaştırdığı, bencilleştirdiği, içine kapattığı ve yapay ihtiyaçlar için esir ettiği çocuklarımızı bu kaotik ortamdan çıkarmak için sanat eğitimi ve özelde müzik eğitimi çok uygun bir çıkış noktası olabilir.

Modernizmin ve postmodernizmin mutlu edemediği insan için aranan üçüncü yolda¹⁹ Sanat Eğitimi üçüncü yola çıkan yan yollardan birisi olabilir.

Çünkü müzik eğitimi, çocuklarımıza paylaşmayı, sabretmeyi, hoşgörülü olmayı, duygusal ve estetik haz almayı, belli amaçlar için bir araya gelmeyi, başkalarının haklarına saygılı olmayı öğretir. Sanatla yoğrulan böyle bir hamur daha kolay şekillenir. Sanat eğitimi, kuru bilginin determinist kalıplarını yıkabilir.

Fen bilimlerinin hızlı ve önlenemez yükselişi, hayatı kolaylaştırıcı katkıları, fakat bunların yanı sıra oluşturduğu yıkıcı tahribat, insani ilişkilerin ve sanatsal uğraşı alanlarının geliştirilmesi ile dengelenmelidir. İnanmalıyız ki; önümüzdeki süreçlerde bilgi disiplinlerinin genel kabul gören önem ve fonksiyon hiyerarşisi tam tersine dönecek ve bu hiyerarşi; başta müzik, resim, şiir, edebiyat, tiyatro ve daha sonra diğer disiplinler şeklinde değişecektir.

İşte o zaman sanatçılara, sanat eğitimcilerine daha büyük ve önemli görevler yüklenecektir. Bu nedenle sanat disiplinlerinin daha sağlıklı zeminlere oturtulması için sorun alanlarına en temelden başlayarak yeniden göz atmalı ve önümüzdeki konjonktüre hazırlıklı olmalıyız.

¹⁸ Oğuz, Ş. (2012). “Bilgi Toplumu”, Kanal B, Toplum ve İnsan Programı, Program Tarihi:16 Ocak 2012

¹⁹ Tunalı, İ. (2012). Modernite ve Postmodernite, (Konferans), Atatürk Üniversitesi ve Kemerburgaz Üniversitesi İşbirliği ile Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi Felsefe Kulübü Etkinliği, 18 Mayıs 2012, Erzurum.

KAYNAKÇA

- Aksu, C. (2007).** İlköğretim 8. Sınıf Müzik Programının Hedeflerine Ulaşma Düzeyinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Artut, K. (2001).** *Sanat Eğitimi- Kavramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aytaç, K. (2006).** *Çağdaş Eğitim Akımları-(Yabancı Ülkelerde)*, Ankara: Mevsimsiz Yayınları.
- Baş, G.(2011).** Türkiye’de Eğitim Programlarında Yapılandırmacılık: Dün, Bugün, Yarın, Eğitim Dergisi. Sayı: 32, Ekim 2011, (Elektronik Sürüm), <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/-egitim-programlarinda-yapilandirmacilik.html>, Erişim Tarihi:30.12.2012)
- Erdal, G. (2005).** “Müzik Öğretim Yöntemlerinden Dalcroze Metodu ve Kullanımı”, (Bildiri), Erciyes Üniversitesi GSF Müzik Sempozyumu Bildirisi, Kayseri 14-16 Nisan 2005.
- Eriñç, M. S. (1988).** *Sanat Psikolojisine Giriş*, Ankara: Aytaç Yayınları.
- Gültek, B. (2007).** Zoltan Kodaly ve Kodaly Yöntemi, (Çev: Buğra Gültek),[Elektronik Sürüm], www.muzikegitimcileri.net. 30 Ekim 2007
- Gündoğdu, Ö. (2006).** “Cumhuriyetten Günümüze Milli Eğitim Şuraları ve Müzik Eğitime Yansımaları” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniv. Eğitim Bilimleri Ens. Güzel Sanatlar Eğitimi ABD, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara
- Kıncal, R. Y. (1998).** *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Erzurum
- Oğuz, Ş. (2012).** “Bilgi Toplumu”, Kanal B, Toplum ve İnsan Programı, Program Tarihi:16 Ocak 2012
- San, İ. (1999).** “Sanatlar Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Dergiler Veritabanı, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/135/929.pdf>. Erişim Tarihi: 15.01.2013
- Tunalı, İ. (2012).** Modernite ve Postmodernite, (Konferans), Atatürk Üniversitesi ve Kemerburgaz Üniversitesi İşbirliği ile Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi Felsefe Kulübü Etkinliği, 18 Mayıs 2012, Erzurum.
- Türkdoğan, G. (1984).** *Sanat Eğitimi Yöntemleri, Resim- İş Öğretimi*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Uçan, A. (2005).** *Müzik Eğitimi- Temel Kavramlar İlkeler Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*, Ankara: Evrensel Müzikeyi. www.msxlsbs.org. Kodaly Yöntemi, Erişim:27.09.2010

